

Seletuskiri

Stabiliseerimisreservi varade koosseisu ja väärtuse aruande juurde seisuga 31.03.2024.

Sissejuhatus

Aruanne esitatakse "Riigieelarve seaduse" §74 sätete alusel.

Aruande ja seletuskirja koostas Rahandusministeeriumi riigikassa osakonna peaspetsialist Tarmo Ibrus (tel. 58 851 475, tarmo.ibrus@fin.ee).

Aruande eesmärk, sisu ja mõjud

Aruande eesmärk on anda ülevaade stabiliseerimisreservi (reservi) varade koosseisust ja väärtusest seisuga 31. märts 2024.

Stabiliseerimisreservi maht ja mahu dünaamika

31. märtsi 2024. aasta seisuga on reservi maht hinnatuna turuväärtuses 441,6 miljonit eurot. Reservi maht on kasvanud võrreldes 2023. aasta lõpu seisuga 1,4 miljoni euro võrra. 2024. aasta I kvartali ja 2023. aasta jooksul reservi sissemakseid ei tehtud. 2022. aastal laekus reservi 0,9 miljonit eurot, millest enamuse moodustas Eesti Panga 2021. aasta kasumieraldis.

Reservi haldamine

Seadusega on stabiliseerimisreservi haldamise eesmärgiks sätestatud varade säilivuse ja likviidsuse tagamine ja kehtestatud piirangute raames maksimaalse tulu teenimine. Investeermisstrateegia töötatakse välja kooskõlas valitsuse määruses kehtestatud investeermispiirangutega. Strateegia baasil koostatakse normportfell, mis väljendab reservi riskineutraalset positsiooni ja millest portfellihalduril on õigus riskilimiidi ulatuses hõlbida. Normportfell koosneb eurotsooni valitsuste ja ettevõtete võlakirjadest ning rahaturuinstrumentidest.

Reservi paigutused

2024. aasta I kvartali lõpu seisuga on reservi vahendid investeeritud põhiliselt väga madala krediidiriskiga Euroopa Liidu valitsuste võlakirjadesse ning keskpanga kontojääki (69,5% paigutuste struktuurist), krediidasutuste võlakirjadesse ning kontojääki (28,3%) ja ettevõtete võlakirjadesse (2,2%). Suurima osakaalu paigutustest moodustavad Prantsusmaa (16,3%), *Bpifrance Financement*'i (10,0%) ja Belgia (9,7%) võlakirjad. Reservi investeeringutest moodustavad võlakirjad 99,5% ning kontojääk 0,5%. Reservi vahendite säilivuse tagamiseks moodustavad 78,3% reservi mahust investeeringud kõrgeima krediidireitinguga (lühiajaliste paigutuste puhul *Moody's Prime-1* ja *Standard&Poor's A-1*; pikaajaliste paigutuste puhul *Moody's Aaa*, *Standard & Poor's AAA*) emitentidesse ja keskpanka.

Reservi tulusus

Euroala võlakirjade tootlused tõusid I kvartalis. Näiteks Saksamaa 2-aastase võlakirja tootlus tõusis kvartali jooksul 44,5 baaspunkti ja 10-aastase võlakirja tootlus tõusis 27,4 baaspunkti. Reservi 2024. aasta I kvartali tulusus oli 1,30% ja normportfelli vastava perioodi tulusus oli 1,42%. Reservi 12 kuu tulusus oli 2024. aasta märtsi lõpu seisuga 3,45%, normportfelli vastava perioodi tulusus oli 3,38%.

Üldised suundumused rahvusvahelistel finantsturgudel

Euroopa Keskpank (EKP) jättis jaanuaris ja märtsis toimunud nõukogu koosolekutel EKP baasintressimäärad muutmata. EKP intressimäärade langetamise otsusel on oluliseks sisendiks euroala tööturu andmed, sealhulgas palkade tõusu mõju inflatsioonile. Aprillis on olemas tööturu andmed ning juunis avaldatakse eelnevale lisaks euroala ekspertide uuendatud majanduskasvu ja inflatsiooni prognoos. Finantsturgudel oodatakse, et baasintressimäärade langetamine võib juunis toimuvale EKP koosolekul otsustamiseks tulla.

Märtsis avaldatud EKP ekspertide uuendatud prognoosi kohaselt peaks keskmine inflatsioon olema 2024. aastal 2,3%, 2025. aastal 2,0% ja 2026. aastal 1,9%. Inflatsiooniettevaadet ilma toiduainete ja energia komponentideta on samuti allapoole korrigeeritud ning selle kohaselt peaks keskmine inflatsioon olema 2024. aastal 2,6%, 2025. aastal 2,1% ja 2026. aastal 2,0%. Ehkki enamik alusinflatsiooni näitajaid on alanenud, püsib euroalasisene hinnasurve osaliselt palkade kasvu tõttu tugev. Rahastamistingimused on piiravad ning varasemate baasintressimäärade tõstmiste mõju pärsib jätkuvalt nõudlust, aidates inflatsiooni pidurdada. EKP ekspertide 2024. aasta kasvuprognoosi on korrigeeritud 0,6% võrra allapoole, kuna majandusaktiivsus peaks jääma lähiajal vaoshoituks. Seejärel peaks majandustegevus ekspertide hinnangul elavnema ning kasvama 2025. aastal 1,5% ja 2026. aastal 1,6%, kusjuures esialgu toetab seda tarbimine ja edaspidi ka investeeringud.

USA Föderaalreserv (FED) ei ole baasintressimäärasid muutnud. USA inflatsioon ei ole oodatud tempos langenud, samas majanduskasv püsib tugev, mis tähendab, et FED-il ei ole rahapoliitika muutmisega kiiret. FED-i juunis toimuva võimaliku baasintressimäärade langetamise osas ollakse varasemast kahtlevamad ning see on tõstnud võlakirjade tootlusi.

12. aprill 2024.